

ПІСНЯ ЯК ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ ЗАСІБ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Сльнікова Н. І.

Харківський національний університет внутрішніх справ

Під час викладання української мови як іноземної одним із ключових завдань є формування комунікативної компетенції здобувачів вищої освіти, що дозволить у подальшому брати участь у міжкультурній комунікації на рівні носія мови, а також підвищувати рівень такого спілкування на заняттях із викладачем чи під час самопідготовки. Як відомо, основна мета практичного курсу української мови як іноземної полягає у тому, щоб навчити вільно спілкуватися українською, розвиваючи вміння застосовувати лінгвостилістичні засоби у процесі живого спілкування. Слід зазначити, що сьогодні досить гостро стоїть питання, пов'язане з відсутністю посібників і навчально-методичних матеріалів, які б містили вправи практичного застосування та розкривали сучасні методи викладання української мови як іноземної.

Ще однією перешкодою для застосування в реальному житті набутих знань та навичок є штучний характер вправ, які виконують студенти на практичних заняттях. Безсумнівно, розв'язанням цієї проблеми є систематичне застосування комунікативних вправ, робота з різножанровими автентичними текстами, урізноманітнених українськими піснями, відеокліпами та фільмами. У деяких підручниках для викладання української мови як іноземної автори подають у кінці кожного уроку пісню, що слугує додатковим потужним матеріалом лінгвокультурологічного характеру.

Лінгвокультурологія є предметом вивчення багатьох українських лінгвістів, серед яких виділяємо В. Калашника, Л. Мацько, С. Єрмоленко, О. Селіванову, Т. Беценко та інших. Здійсненням аналізу саме пісенного тексту в лінгвокультурологічному ракурсі займаються такі дослідники: О. Антонів, Л. Петько, О. Деньга, В. Бадер, О. Федорова тощо. Науковці доводять, що саме пісні вдало репрезентують культуру мови, яку вивчає студент, а також особливості спілкування цією мовою. Як відомо, функції української пісні фактично збігаються із функціями українського спілкування загалом, адже

піснею можна привітати, заспокоїти, підбадьорити, надихнути, подякувати та навіть попросити про допомогу.

Пісня відіграє величезну роль у вивченні української мови як іноземної, бо музика стимулює емотивну складову активізації навчально-пізнавальної діяльності, а текст прищеплює любов до вивчення мови, виховуючи зацікавленість особливостями іншої культури. Застосування на заняттях пісень і музикальних кліпів підвищує емоційний вплив та запам'ятовування нової лексики. Окрім того, завдячуючи сучасним гаджетам та вільному доступу до інтернету, студент має можливість слухати та розуміти ці пісні не лише в стінах аудиторії, а й за її межами.

Необхідно приділяти увагу добору пісні, тому що пісенний матеріал має збігатися із темами, які були попередньо вивчені, бути доступним, лаконічним і простим. Пісня може бути як автентичною, так і сучасною, головне – вона повинна бути цікавою, інтегрованою в навчальний процес та мати методичний супровід. Сучасна пісня, на думку багатьох дослідників, є загальнодоступною, але часто малозмістовною та носити як розважальний, так і ліричний характер.

Пісня синтезує 2 рівні – текстовий, який містить лінгвістичну, екстралінгвістичну, фонову складову, і музичний, який, окрім емотивного впливу, виконує ряд лінгводидактичних функцій: підвищує ритміку тексту, полегшує запам'ятовування словесного матеріалу, забезпечує багаторазову повторюваність тексту, сприяє релаксації студентів у момент засвоєння складного мовного матеріалу.

Сприймається пісня через слухання, яке може бути активним і пасивним. При пасивному слуханні студент більше вслуховується в музику, менше приділяючи увагу текстовому супроводові. Активне слухання фактично реалізується через аудіювання, що слугує активним засобом у вивченні нової лексики та граматики.

Таким чином, пісня є лінгводиактично значущим й ефективним навчальним матеріалом при викладанні української мови іноземним студентам, оскільки забезпечує успішне засвоєння мовних явищ і вивчення етнокультурної інформації.